

TALÁLT VERSEK

Jannisz Ritszosz

(1909-1990)

ÍGY ÉLÜNK FARESZBEN

Nagyon is óvatosak lettünk, annyi csapás után –
különös gonddal figyelünk, madarak s levelek árnyéka ha rebben
hangtalan hangokra fülelünk, visszafordulunk az útról,
lábújjhegyen lépünk be a templomba, későn, estefelé,
tömjént égetünk a tűzön, a lámpákba olajat öntünk,
az oltárra lerakjuk rézobulusainkat,
közelebb lépünk az isten füléhez és suttogva kérjük:
„mikor?”, „honnan?”, „mivel?”. S mindjárt azután
bedugjuk fülünket; kijövünk. Mikor az agorához
érünk, hirtelen elrántjuk fülünk elől tenyerünket:
az első szó, ami hozzánk ér, az lesz a válasz,
mit az isten küld nekünk. De a szó sohasem
az, amit várunk – talán rosszul hallottuk? És megint
kezdjük előlről a megúnt lépéseket,
a templom, a lámpák, az obulus és az agora, míg eljön az óra,
mikor végre bezárnak az üzletek, az acetilénlámpák kialusznak
és mi egyedül baktatunk a fal mellett, az úton,
mondogatva a szót, betűről betűre, felfogatva
szótagokat, de még így sem érve el, amit akartunk.
Hát látod, így töltjük napjainkat Fareszben,
kerülgetve a puszta agorát s a baljóslatú előjeleket.

A BEZÁRT CIRKUSZ

Az első hónapban megtiltották a kijárást s az előadásokat.
Nem tűnt fel semmiféle hajó.
A bezárt cirkusz persze többet szenvedett mindnyájuknál.
Egyik nap
kijött két törpe bohóc, a szokottnál is lötyögőbb ruha rajtuk,
tarka rombuszokkal
telehintve – jöttek rizsposos orral, festett könnyekkel –
nyílt utcán tartottak előadást, kis dobokba szedték össze
a kapott filléreket.
De senki sem nevetett. Akkor aztán a két bohóc istenigazában
sírva fakad,
szétmázolták a festett könnyeket, arcuk csupa mocsok lett.
Egy este elfogták őket, csuklójukat megkötözték, a nagy épületbe
kisérték mind a kettőt. Másnap,
hogy álmunkból felocsudtunk, szürke volt az ég – a sátrak,
ketrecek, kocsik eltűntek a térről.
Csak egy gyerek botladozott a fák alatt – talált egy nedves
álszakállt,
vonakodva próbálta fel. „Majd jó lesz Tél Apónak” –
motyogta magában.

A BEZÁRKÓZÁS ÉJSZAKÁI

Ekkor történt, hogy a szálloda kapuit beszögezték.
A szállodás úgy támolygott éjszakánként át a szobákon,
mint egy alvajáró,
hálóingben, gyertyát tartva magasra. A lakók nem tudták,
mitévők legyenek.
Jobbra a falban, felfelé a falépcsőn
mélyedés volt a szobornak – a szobornak, mit senki se ismert.
Betűrendes névsort írtak össze. Minden éjszaka
egyikük levetkezett, s a szobor helyére állt. A többiek
az emeleti folyosóról figyeltek, méregették, hallgattak.
Kint az utcákon puskalövésnek dördültek. S holdas éjszaka volt.

NÉPÜNNEPÉLY

Az iskolákat bezárták. A kapuk előtt hatalmas virágkoszorúk.
A futballpálya öltözőjében nagy halom bakaruha.
Titokban elvitték éjjel a szobrot, fel a térre,
tishti sapkát nyomtak a fejébe – előléptették, ahogy mondják.
Á, képzeld,
ez a szobor (az egyetlen) meztelenül, rajta nincs más,
csak az aranyos sapka – mondja.
De hát ki látta meg ebben a zajban, az éles nappali fényben?
Az emberek nem emelik fel fejüket, félnek, hogy valaki
megérte tán, amit láttak;
csak a cipőjüket nézik, kioldódott cipőzsinórjukat a porban.
Aztán hirtelen éjszaka lett. S ő egy kis utcába befordult.
Meggyújtott egy szál gyufát.
Nézegette a körmeit. Hát azok csakugyan jó hosszúra nőttek.

KÉPES GÉZA fordításai